

Konsolidovaná závierka pre obce

1. Podstata konsolidácie

Cieľ konsolidovanej účtovnej závierky

- poskytnúť informácie o konsolidovanom celku ako o jednej ekonomickej jednotke (princíp fiktívnej ekonomickej jednotky)
- lepšie riadenie konsolidovaného celku, jeho majetku a záväzkov, nákladov a výnosov

Zásada ekonomickej jednotky sa pri zostavení KÚZ prejavuje tak, že sa v nej nevykazujú napr.:

- vzájomné pohľadávky a záväzky medzi týmito ÚJ
- ani ostatné položky majetku a záväzkov predstavujúce vzájomné vzťahy medzi týmito ÚJ (napr. podiely v dcérskej ÚJ sa eliminujú s vlastným imaním)
- náklady a výnosy vzťahujúce sa na transakcie medzi týmito ÚJ.

V KÚZ platí **zásada rovnakých účtovných zásad a účtovných metód** vo všetkých účtovných jednotkách konsolidovaného celku.

- nebude problém pri RO a PO
- problém pri obchodných spoločnostiach (postupy účtovania pre podnikateľov)

2. Definícia pojmov

Existujú pojmy:

- materská účtovná jednotka
- dcérska účtovná jednotka
- spoločná účtovná jednotka
- pridružená účtovná jednotka

- Ak má účtovná jednotka A **rozhodujúci vplyv** v účtovnej jednotke B, nazýva sa **materskou účtovnou jednotkou** a účtovná jednotka B sa nazýva **dcérskou účtovnou jednotkou**.
- Ak má účtovná jednotka A **rozhodujúci vplyv** v účtovnej jednotke B **spoločne s nejakou inou účtovnou jednotkou**, potom sa účtovná jednotka B nazýva **spoločnou účtovnou jednotkou**.
- Ak má účtovná jednotka A **podstatný vplyv** v účtovnej jednotke B, potom sa účtovná jednotka B nazýva **pridruženou účtovnou jednotkou**.

Zostavovateľ KÚZ = obec (VÚC)

- označuje sa ako materská účtovná jednotka
- je zodpovedná za pripravenosť svojich dcérskych účtovných jednotiek
- zodpovedá za koordináciu a súčinnosť dcérskych účtovných jednotiek

Poskytovateľ údajov pre zostavenie KÚZ

- rozpočtová organizácia alebo
- príspevková organizácia alebo
- obchodná spoločnosť

Označuje sa ako dcérska účtovná jednotka.

Osobitosti verejnej správy

Každá RO a PO je pre svojho zriaďovateľa **dcérskou účtovnou jednotkou** (zriaďovateľ RO a PO ovláda (má rozhodujúci vplyv) ním zriadené RO a PO, a tento vzťah nie je založený na hlasovacích právach.

Obec alebo VÚC je **materskou ÚJ**, ak v obchodnej spoločnosti (§ 22 ods. 3 zákona o účtovníctve):

- a) má väčšinu hlasovacích práv alebo
- b) má právo vymenúvať alebo odvolávať väčšinu členov štatutárneho orgánu alebo dozorného orgánu účtovnej jednotky a súčasne je jej spoločníkom alebo jej akcionárom, alebo
- c) má právo ovládať účtovnú jednotku na základe dohody uzavretej s touto ÚJ alebo na základe spoločenskej zmluvy alebo stanov tejto ÚJ, ak to umožňuje právo štátu, ktorým sa riadi táto účtovná jednotka alebo
- d) väčšina členov štatutárneho orgánu alebo dozorného orgánu účtovnej jednotky vykonávajúcej svoju funkciu v priebehu účtovného obdobia a bezprostredne predchádzajúcom účtovnom období až do zostavenia konsolidovanej účtovnej závierky bola vymenovaná výlučne prostredníctvom výkonu hlasovacích práv spoločníka alebo akcionára, ktorý je materskou účtovnou jednotkou, alebo
- e) má väčšinu hlasovacích práv na základe dohody s inými je spoločníkmi alebo akcionármi, a je súčasne spoločníkom alebo akcionárom.

3. Metódy a praktické postupy zostavenie KÚZ

Konsolidovaná účtovná závierka sa zostavuje týmito **metódami**:

- metódou úplnej konsolidácie
- metódou podielovej konsolidácie
- metódou vlastného imania

3.1 Metóda úplnej konsolidácie

- je najdokonalejšou metódou konsolidácie
- používa sa pri konsolidácii dcérskych účtovných jednotiek, v ktorých má konsolidujúca účtovná jednotka rozhodujúci vplyv, kontrolu
- vychádza striktne z fikcie ekonomickej jednotky
- pri nej sa preberá majetok a záväzky, náklady a výnosy dcérskej účtovnej jednotky do KÚZ v plnej výške (100%, nezávisle od toho, či materská účtovná jednotka má 100% alebo menší podiel v dcérskej účtovnej jednotke),
- ak má menej ako 100%, napr. 60%, tak sa aj tak preberie 100%, a tých 40% sa vykáže ako podiely iných spoločníkov, samostatnej položke.

Vo verejnej správe sú **všetky rozpočtové organizácie a príspevkové organizácie** považované za dcérske účtovné jednotky a sú konsolidované **metódou úplnej konsolidácie**.

Dôležité: ak je v konsolidovanom celku účtovná jednotka postupujúca pri vedení účtovníctva podľa iných postupov účtovania ako samospráva napr. obchodné spoločnosti . (Tieto údaje sú vykázané v inej štruktúre účtovných výkazov, ktoré sa úpravami prevádzajú na spoločný základ podľa výkazov materskej spoločnosti).

Prispôbenie účtovnej závierky obchodných spoločností bude v praxi prebiehať následovne: materská účtovná jednotka poskytne dcérskej účtovnej jednotke

- prevodový mostík, v ktorom sú priradené účty platnej účtovnej osnovy pre účtovné jednotky samosprávy
- konsolidačný balík

Agregácia predstavuje súčet aktív a pasív v súvahách a nákladov a výnosov vo výkazoch ziskov a strát jednotlivých účtovných jednotiek do jednej agregovanej súvahy a jedného agregovaného výkazu ziskov a strát. Pri princípe fikcie ekonomickej jednotky, agregované údaje predstavujú výkazy jednej (fiktívnej účtovnej jednotky)

Pri použití metódy úplnej konsolidácie sa aktíva (pasíva a náklady) výnosy preberajú do súčtových výkazov v plnej výške - preto metóda úplnej konsolidácie.

Aj v prípade, že materská ÚJ **vlastní** napr. len **75%** v obchodnej spoločnosti, preberá do agregovaných výkazov aktíva, pasíva, náklady a výnosy obchodnej spoločnosti v **plnej výške**.

Konsolidácia pri metóde úplnej konsolidácie sa skladá z :

- konsolidácie kapitálu
- konsolidácie pohľadávok a záväzkov
- konsolidácia medzivýsledku
- konsolidácia nákladov a výnosov.

a) Konsolidácia kapitálu predstavuje:

- elimináciu podielov materskej ÚJ v dcérskej ÚJ s vlastným imaním dcérskej ÚJ, ktoré na tieto podiely pripadá

Pre správnosť vykázania je dôležité stanoviť:

- moment prvej konsolidácie
- správne ocenenie reálnou hodnotou

b) Konsolidácia pohľadávok a záväzkov

predstavuje vylúčenie všetkých vzájomných pohľadávok a záväzkov medzi ÚJ v konsolidovanom celku, napríklad:

- pohľadávky / záväzky z obchodného styku,
- zúčtovacie vzťahy – transfery,
- poskytnuté / prijaté pôžičky,
- časové rozlíšenie na strane majetku,
- rezerv a časového rozlíšenia na strane záväzkov.

Po identifikácii vzájomných pohľadávok a záväzkov sú tieto eliminované v plnej výške.

Nie sú eliminované len položky, ktoré majú pojem „pohľadávka a záväzok“ priamo v názve, **ale**

aj iné položky súvahy, **ktoré majú charakter pohľadávok a záväzkov napr.:**

- **rezervy a opravné položky** (tvorené voči pohľadávkam voči ÚJ konsolidovaného celku). Ak sú vzájomné pohľadávky a záväzky v rovnakej výške, ich eliminácia je jednoduchá.

V praxi však vznikajú rozdiely (tzv. pravé a nepravé rozdiely)

- **pravé rozdiely** – keď jedna účtovná jednotka vytvorí rezervu alebo opravnú položku k pohľadávke voči druhej účtovnej jednotke , ktorá vykazuje záväzok vo svojej pôvodnej výške
- **nepravé rozdiely** – vznikajú napríklad chybným zaúčtovaním výšky pohľadávky alebo záväzku, časovým posunom medzi zaúčtovaním pohľadávky a záväzku alebo časovým posunom úhrady záväzku a zúčtovaniu pohľadávky.

Nepravé rozdiely

- vzniknuté chybou, nesprávnym účtovaním by mali byť odstránené ešte počas procesu odsúhlasovania a to v účtovníctve ÚJ. V prípade neodstránenia rozdielov v individuálnych výkazoch sa vykonávajú úpravy v rámci konsolidačných operácií.
- Vzniknuté časovým rozdielom budú vysporiadané v rámci konsolidačných operácií.

Pravé rozdiely budú vysporiadané v rámci konsolidačných operácií.

Pravé rozdiely **majú vplyv na výsledok hospodárenia** bežného účtovného obdobia v KÚZ, pričom

- nižšie pohľadávky ako záväzky predstavujú zvýšenie VH
- vyššie pohľadávky ako záväzky predstavujú zníženie VH.

Pri nasledujúci konsolidáciach musia byť zopakované.

c) Konsolidácia medzivýsledku pri úplnej konsolidácii

Medzivýsledok vzniká pri predaji majetku medzi dvomi ÚJ toho istého konsolidačného celku, pričom ocenenie majetku u kupujúceho je vyššie, než by bolo ocenenie majetku ak by k tejto transakcii nedošlo.

d) Konsolidácia nákladov a výnosov

Medzi vzájomné transakcie v konsolidačnom celku patria aj náklady a výnosy. Pri konsolidácii sa tieto náklady a výnosy eliminujú (vylučujú, vynechávajú) z agregovaných údajov vo výkaze ziskov a strát = fikcia ekonomickej jednotky.

3.3 Metóda vlastného imania

- je najmenej dokonalou metódou konsolidácie
- používa sa pri konsolidácii pridruženej účtovnej jednotky, v ktorej vykonáva konsolidujúca ÚJ podstatný vplyv. V % vyjadrení je to od 20 do 50% na hlasovacích právach pridruženej ÚJ

4. Príprava konsolidácie

- zverejnenie termínov
- aktualizácia zverejňovania formulárov
- definovanie štruktúry konsolidovaného celku
- predbežné odsúhlasenie vzájomných vzťahov
- koordinácia účtovníctva dcérskych ÚJ

- odsúhlasenie vzájomných vzťahov
- agregácia individuálnych účtovných výkazov
- eliminačné operácie
- zostavenie konsolidačných výkazov